

И ние ли изоставихме Свещения Коран?

През последните години на XIX век, министърът на колонииите на Великобритания – Гладстон застава на катедрата в английския парламент и като посочва Корана, който гържи в ръката си, заявява следното: «Докаато мюсюлманите гържат в ръцете си тази Книга, ние не можем да ги завладеем истински. Трябва да правим и да струваме – или Корана да премахнем или пък мюсюлманите да ги отдалечим от Корана».

Ако трябва с открито сърце да си признаем, не можем да твърдим, че подобни хора не са постигнали целите си. Те не можеха да премахнат Корана, защото не биха им стигнали силите за това. Но факт е също така, че в голямото си болшинство днес мюсюлманите не изпълняват задълженията си пред Корана. Държим ли в ръцете си Корана? За съжаление днес Коранът не е в ръцете ни, а на книжните стелки. Ние заставаме пред телевизорите и навярно с часове го гледаме. А Коранът ни гледа от съседния рафт и като че ли ни се оплаква с гумите: «О, мюсюлмани! Кога ще заделите част от времето си за мене, което отделяте на телевизията?»

Е, добре, какво ли отношение нямат днешните мюсюлмани с Корана. Не е възможно да се твърди подобно нещо. Чрез културата, нравите и обичаите, сред които са израснали, повелите и забраните на Корана така или иначе продължават да оказват въздействие върху техния живот. По време на погребения, на намаз и в петъчните нощи те четат Корана. Освен това известна част от тях продължават да четат Корана като някакъв ибадет. А още по-малка част от тях полагат усилия да го разберат.

Сравнително малка част от мюсюлманите са в отношение на насочване, на просвещение, на зрелост с Корана. Голяма част от тях не вземат в ръце да го четат и установят с него топла и ползотворна

връзка. Следователно, днес Коранът от гледна точка на по-голямата част от населението ни, не е в положение на Книга, която се чете, разбира се и непосредствено да ръководи действията ни, да дава своя отпънк на мислите и постъпките ни и от чиито достойнства и благогат да черпим с пълни шепи.

Ние така и не можахме да изпълним нашата отговорност и дълг, който ни налага Коранът относно децата ни. Сметнахме за достатъчно да ги изпратим при някой ходжа, при който да се научат да четат или да наизустят само сурите за намаз. А от своя страна приехме, че изпълнихме своя дълг като се научихме да го четем. Почти никакви усилия не положихме да вникнем в смисъла му, да разберем посланията и призивите му. Ала Коранът разкрива целта на своето низпослание като задълбочаване върху значението му и продължителните размисли по него. Само че ние го променихме; възложихме му много по-различна роля и мисия; развихме нов начин на контакт с него. Сметнахме за пръв свой дълг да го четем, за да спечелваме одобрението - себаба на Аллах. Размислите и разгадаването на смисъла му прехвърлихме върху учените и ходжите. Разбира се, че е себаб да се чете Коран без да се разбира. Но ясно беше, че не това е целта на низпосланието на Корана на човечеството.

Промениха ли се начините за отношението с Корана. В продължение на векове бяха открити нови методи. Един от тях, например, беше ако прочетеш толкова пъти даген айет, ще се спасиш от съмнения и страх, от притеснения и пакости. Освен това, такива неща като здравето, щастието, благомото и благоденствието свързвахме с него. Така например, в една от книгите, предназначени за религиозна култура на населението, се твърди: «Ако четете Айетю-л кюрси ще слязат четиридесет хиляди меляикета. Лекува всяка болест. Ако се чете 170

„И рече Пратеника: „О, Аллах, моят народ пренебрегва този Коран“ (ел-Фуркан, 30)

пъти, премахва всякакви притеснения; ако се чете 50 пъти – гарантирате прехраната и здравето си. Ако пък се чете 7 пъти – освобождавате се от съмнения и страхове. Значи съществува и такава наша културна връзка с Корана.

Когато Коранът се чете с такива намерения, естествено, забравя се и целта от низпосланието на Айет-юл кюрси. Като продължаваме да го четем без да го разбираме, оставаме далеч от Аллаховите истини, които съдържа. По такъв начин години наред го повтаряме, но сме далеч от целта на низпосланието му за човечеството, от значението и съдържанието му. Смятаме, че това е своеобразно отклонение, изместване на отношението ни към Корана. Защото нашите предци не са чели горния айет с подобна цел. Благодарение на този айет те са усвоили представата за Единния Аллах, в резултат на който е нараснала привързаността и предаността им към Него. Днес мюсюлманите като веществен предмет не са изоставили Корана. Напротив, няма какво да се каже за вярата и уважението им към Корана. Но мюсюлманите са останали далеч от духовното присъствие, правдините и достойнството. Те не усещат озаренията на неговия прекрасен свят. Следователно, като не го четат и не го разбират, не се ли отнасят към него като нещо, което са изоставили?

Мюсюлманите са придали специално значение, величие и слава на градовете Мекка и Медина, където е низпослан Свещеният Коран. Предиците ни са полагали големи усилия за преписването му и по този начин са достигали големи постижения – плод на умелите им ръце и с цената на зрението си.

Отново в Египет са израснали безброй четци на Корана, които оказват силно въздействие върху слушателите с умелото си и вълнуващо четене.

Такива са някои от изявите, появили се в ислямската цивилизация във връзка с Корана. Впрочем, тази тема е формулирана по следния начин в нашата култура: Коранът е низпослан в Мекка, четен е в Египет и е написан в Истанбул.

В следващия етап мюсюлманите са длъжни да добавят към това четвърти елемент. Вече трябва да се говори и за местата и страните, в които Коранът се разбира. Естествено, в миналото Коранът много пъти е коментирал и разбирали. Само че в днешно време той трябва да се обследва и разбира както от върховете, така и от низините. Коранът отново трябва да стане извор на дейностите, живота и цивилизацията. Следователно, нашата отговорност пред него не трябва да се изчерпва само с хилядите тържества по случай приключването на изучаването му. Защото главната ни отговорност се състои в неговото разбиране и приложение на практика. Следователно, хилядите тържества по случай хатим ще постигнат своето значение и цел именно, когато се превърнат в хиляди кампании по неговото разбиране открай докрай.

ПОКАЯНИЕ

Покаянието -тържестве- е молба, отправена към Аллах Теаля, когато гаген човек изпитва съжаление и разкаяние за извършената злина или греховността от нея и решава друг път да не я прави. Вярващите могат да се пречистят и да се спасят от греховете си единствено чрез покаянието. В това отношение Аллах Теаля в Корани керим повелява: „**И покайте се пред Аллах Всички, о, вярващи, за да сполучите!**“ (ен-Нур, 31)

Нашата религия отгава голямо значение на покаянието. Човек се пречиства от извършените грехове чрез него и получава душевно благополучие. В това отношение нашият Пейгамбер (с.а.с.) повелява: „Всеки човек може да извърши грях. Най-добрият сред грешниците е този, който се е покаял.“ (Ибн Маадже, Зюхд, 30) Когато извършат грехове, вярващите незабавно трябва да се обърнат към Аллах и да се покаят. Те трябва да знаят, че Аллах приема сърдечно направеното покаяние и прощава греховете.

А главното и основното, за да бъде прието покаянието е човек да изпита съжаление и разкаяние за грешката си и окончателно да реши да не я допусне още веднъж.